

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

Кафедра українознавства та гуманітарної освіти

Затверджую
Перший проректор,
проректор з науково-
педагогічної та методичної
роботи
А. М. Фесенко

“ ___ ” _____ 2009 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ

«Героїчні особистості в історії України»

(назва дисципліни)

для напрямів підготовки(спеціальностей):

6.03504 «Економіка підприємства», 6.030508 «Фінанси і кредит», 6.030509 «Облік і аудит», 6.050502 «Інженерна механіка», 6.050503 «Машинобудування»
(шифр напрямів, спеціальностей)

Ухвалено методичною
комісією факультету

економіко-гуманітарного
(назва факультету)

Протокол № _____ від _____

Голова МК

(підпис, ініціали, прізвище)

Програму рекомендовано
кафедрою українознавства
та гуманітарної освіти

№ 1 від 10.09.2009
(протокол №, дата)

Завідувач кафедри

_____ Т. В. Кудерська

Краматорськ, 2009

I ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Гуманітарна підготовка майбутніх фахівців вищої кваліфікації починається з вивчення історії України. Процес викладання історії України в технічному ВНЗ передбачає подолання історичної неграмотності, формування нестандартного погляду на історичне минуле, зокрема, на роль особистості в історії. В умовах національно-державного будівництва значно зростає інтерес усіх верств населення, і у першу чергу – молоді, до історії свого народу, до видатних особистостей в історії України як у далекому минулому так і у сучасності.

У цьому зв'язку курс «Героїчні особистості в історії України» сприяє формуванню і розвитку у студентів національної самосвідомості, почуття гордості за свій народ, свою країну. Курс належить до циклу гуманітарних, соціально-політичних дисциплін. Програма курсу укладено на основі видання «100 знаменитих людей України» (див. список літератури).

Курс «Героїчні особистості в історії України» тісно пов'язаний з такими навчальними предметами, як «Історія України», «Політологія».

II РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ

Розподіл навчальних годин за семестрами і видами навчальних занять здійснюється відповідно до робочих навчальних планів за такою формою:

Таблиця 1

Розподіл навчальних годин за семестрами і видами навчальних занять.

Триместр	Всього	Розподіл за триместрами та видами занять							Триместр. атест.	
		Лекц.	Практ.	Семін.	Лаб. раб.	Комп'ют. практи.	Контр. роб.	СРС		
								Усього	У тому числі на викон. ІСЗ	
1	36	14	-	-	-	-	2	22		залік
3	36	18	-	-	-	-	3	18		залік

III МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Надання студентам знань про сутність соціально-політичних та культурних процесів, що відбувалися в минулому й відбуваються в сучасній Україні через діяльність видатних та героїчних особистостей.

У результаті засвоєння курсу студент повинен знати:

- певний перелік видатних та героїчних особистостей в історії України;

У результаті засвоєння курсу студент повинен вміти:

- уміти аналізувати й оцінювати роль і місце цих особистостей в політичному та культурному розвитку України, застосовувати набуті знання для оцінки сучасних діячів;
- працювати з різноманітними джерелами, періодичними виданнями, документами;
- здійснювати пошук історичної інформації з відповідної проблематики;
- систематизувати матеріал, робити самостійний аналіз та узагальнення;
- аргументовано, переконливо викладати власні погляди, відстоювати свою позицію;
- самостійно готувати реферативні повідомлення, доповіді і виступи.

IV ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

IV.1 РОЗПОДІЛ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ТЕМАМИ

Таблиця 2

Розподіл навчального часу за темами

Тема	Найменування тем розділів, лекцій	Кільк. годин	
		Лекції	СРС
1	Вступ. Великі князі доби Київської Русі та Галицько-Волинського князівства	2	2
2	Видатні постаті України XVI – першої половини XVII ст.	2	2
3	Знамениті особистості доби Руїни і Гетьманщини (XVII–XVIII ст.)	2	2
4	Світові науковці XIX–XX ст.	4	4
5	Визначні діячі мистецтва та культури XIX–XX ст.	4	4
6	Герої Великої Вітчизняної війни	2	2
7	Відомі політичні діячі XX–XXI ст.	2	2
Усього:		18	18

IV.2 ЛЕКЦІЇ

Таблиця 3

Зміст і обсяг лекційних занять

Тема	Найменування тем розділів, лекцій	Кільк. годин лекцій	Кільк. годин СРС	ТЗН	Література
1	<p>Вступ. Великі князі доби Київської Русі та Галицько-Волинського князівства</p> <p>1. Ольга (бл. 890–969) – велика княгиня київська (945–957)</p> <p>2. Ярослав Мудрий (980–1054) – великий князь київський (з 1019), державний і культурний діяч</p> <p>3. Володимир Мономах (1053–1125) – великий князь київський (1113–1125)</p> <p>4. Данило Галицький (1201–1264) – князь Галицько-Волинського князівства, дипломат і полководець</p>	2	2	Карта, схеми, мультимедійні засоби	1, с. 133-136, 395-399
2	<p>Видатні постаті України XVI – першої половини XVII ст.</p> <p>1. Дмитро Вишневецький (?–1563) – князь, засновник Запорозької Січі</p> <p>2. Костянтин Острозький (1526 або 1528–1608) – просвітитель, меценат, воєвода київський</p> <p>3. Петро Сагайдачний (бл. 1570–1622) – гетьман українського реєстрового козацтва</p> <p>4. Петро Могила (1574 або 1596–1647) – церковний і освітній діяч, письменник, митрополит Київський і Галицький, засновник Києво-Могилянської академії</p>	2	2	Таблиці, карта, схеми, мультимедійні засоби	
3	<p>Знамениті особистості доби Руїни і Гетьманщини (XVII–XVIII ст.)</p> <p>1. Петро Дорошенко (1627–1698) – полководець і політичний діяч, гетьман України</p> <p>2. Пилип Орлик (1672–1742) – ге-</p>	2	2	Карта, схеми, мультимедійні засоби	

	<p>тьман Правобережної України (1710–1714), гетьман України в еміграції (1714–1742), творець першої конституції України</p> <p>3. Феофан Прокопович (1681–1736) – просвітитель, публіцист, суспільно-політичний діяч</p> <p>4. Петро Калнишевський (1691–1803) – військовий і політичний діяч, дипломат, останній кошовий отаман Запорозької Січі</p>				
4	<p>Світові науковці XIX–XX ст.</p> <p>1. Михайло Максимович (1804–1873) – учений-природознавець, історик, літературознавець, лінгвіст</p> <p>2. Володимир Вернадський (1863–1945) – учений, громадсько-політичний діяч, перший президент Української академії наук</p> <p>3. Євген Патон (1870–1953) – учений у галузі мостобудування і зварювання</p> <p>4. Сергій Корольов (1907–1966) – учений-конструктор у галузі ракетобудування та космонавтики</p> <p>5. Микола Амосов (1913–2002) – академік, учений, хірург-практик</p>	4	4	Схеми, мультимедійні засоби	1, с. 59-68, 337-342, 348-355
5	<p>Визначні діячі мистецтва та культури XIX–XX ст.</p> <p>1. Тарас Шевченко (1814–1861) – поет, художник, мислитель</p> <p>2. Іван Айвазовський (1817–1900) – художник-мариніст і баталіст</p> <p>3. Михайло Булгаков (1891–1940) – письменник</p> <p>4. Леонід Биков (1928–1979) – Народний артист України, кінорежисер, сценарист</p>	4	4	Плакати, ТНЗ	1, с. 5-9, 49-55, 318-322, 476-484
6	<p>Герої Великої Вітчизняної війни</p> <p>1. Іван Кожедуб (1920–1991) – льотчик-винищувач</p> <p>2. Микола Кузнецов (1911–1944) –</p>	2	2	Плакати, мультимедійні засоби	4, с. 127-230

	герой-розвідник 3. Олександр Маринеско (1913–1963) – військовий-підводник 4. Молодогвардійці				
7	Відомі політичні діячі ХХ–ХХІ ст. 1. Микита Хрущов 2. Леонід Брежнєв 3. Володимир Щербицький 4. Леонід Кравчук 5. Леонід Кучма	2	2	Мульти-медійні засоби	1, с. 226-230, 495-501

IV.3 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

На самостійну роботу студентів по вивченню курсу «Героїчні особистості в історії України» передбачено 18 годин, що складає 50 % від аудиторного фонду часу, запланованого програмою дисципліни.

На самостійну роботу з курсу «Героїчні особистості в історії України», заплановано проблеми, які поширюють знання студентів по окремим теоретичним питанням. Тобто основним видом самостійної роботи студентів з курсу «Героїчні особистості в історії України» слід вважати підготовку рефератів і докладів.

На підготовку студентами кожного індивідуального самостійного завдання заплановано 2–4 години. Час на виконання поза аудиторної самостійної роботи наведено в таблиці 3.

Перелік питань і практичних завдань для самостійної роботи студентів та обсяг годин по їх вивченню наведено у додатку 1.

Порядок виконання вище наведених видів самостійної роботи міститься у методичних вказівках до самостійної роботи студентів з курсу «Історія України».

IV.4 КОНТРОЛЬНІ РОБОТИ

Навчальним планом дисципліни передбачено 2 контрольні роботи. Перша контрольна робота охоплює теми лекцій 1 – 4. Її мета – перевірити знання студентів з зазначених тем, навчити писати письмові відповіді на найбільш складні та актуальні питання. Друга контрольна робота охоплює теми лекцій 5 – 7 навчального плану. Її мета – перевірити знання студентів з зазначених тем, уміння студентів самостійно аналізувати історичні події та процеси. Контрольна робота оцінюється від 0 до 20 балів:

Відмінно	18-20 балів
Добре	15-17 бали
Задовільно	10-14 балів
Незадовільно	0-9 балів

Контрольні завдання на контрольну роботу додаються до робочої навчальної програми в додатку 1.

Оцінка позааудиторної роботи студента

Оцінка позааудиторної самостійної роботи студентів складається з оцінки рівня виконання рефератів. Рівень виконання рефератів оцінюється у розмірі 80 балів рейтингу наступним чином.

Стан виконання реферату	Критерії оцінювання	Національна оцінка словесно	Рейтингова система, бали
оформлений у вигляді брошури (формат А4) із відповідним титульним листом	Тема розкрита повністю, наданий список літературних джерел за останні 2 роки, існують посилки у тексті на літературні джерела, виділені заголовки підрозділів, які висловлюють окрему закінчену думку, а також є план реферату.	Відмінно	50-60 балів
	Тема розкрита повністю, але є припустимі неточності або помилки смислового характеру при написанні реферату, або не наданий список літературних джерел (джерела взяті за термін, раніше 2-х останніх років), немає посилки у тексті на літературні джерела.	Добре	35-49 балів
	Тема розкрита частково, не наданий список літературних джерел, немає посилки у тексті на літературні джерела, не виділені заголовки підрозділів плану, які висловлюють окрему закінчену думку, а також немає плану реферату.	Задовільно	15-34 балів
	Тема не розкрита	Незадовільно	0-14 балів

Система рейтингового контролю та критерії оцінювання знань студентів за курсом «Героїчні особистості в історії України»

Підсумковий рейтинговий контроль передбачає складання заліку за курсом «Героїчні особистості в історії України» наприкінці вивчення цього курсу. Залік припускає перевірку теоретичних і практичних знань і умінь студентів з усіх питань курсу.

Підсумкова оцінка за модуль і дисципліну в цілому виставляється за 100-бальною шкалою. Отримана сума балів переводиться за національною шкалою та шкалою ECTS у такий спосіб:

Залік передбачає перевірку теоретичних і практичних знань і умінь студентів з усіх питань курсу. Умови складання заліку мають три варіанти дій, які наведені нижче:

1) Підсумок оцінювання знань (залік) здійснюється за результатами поточного модульного контролю, завдання якого оцінюються у діапазоні від 0 до 100 балів. Підсумковий бал за результатами поточного модульного контролю визначається під час останнього лекційного заняття та є основою для виставлення заліку з дисципліни «Героїчні особистості в історії України»

2) Викладач має право виставити залік за умови, якщо студент набрав не менше, ніж 55 балів за підсумком поточного модульного контролю.

3) Студент, який не набрав за результатами підсумкового модульного контролю 55 балів, зобов'язаний складати залік.

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується у ДДМА	Оцінка за національною шкалою	Коментарі результатів складання заліку
A	90 - 100	5 (відмінно)	Зараховано (Залік складений успішно)
B	81 - 89	4 (добре)	Зараховано (Залік складений успішно)
C	75 - 80	4 (добре)	Зараховано (Залік складений успішно)
D	65 - 74	3 (задовільно)	Зараховано (Залік складений)
E	55 - 64	3 (задовільно)	Зараховано (Залік складений)
FX	30 - 54	2 (незадовільно)	Не зараховано (Залік не складений, але надана можливість повторного складання)
F	0 - 29	2 (незадовільно)	Не зараховано (Залік не складений із обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

V МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

Рекомендації по викладанню дисципліни

На лекціях слід викладати основну частину теоретичного матеріалу, доповнюючи його характерними прикладами та використовуючи наочність. Питання навчального курсу, які, завдяки обмеженості часу навчальних занять, не можуть бути розглянуті на лекціях, повинні бути опановані у ході заслуховування докладів і рефератів. Такого роду питання повинні конкретизувати й деталізувати знання студентів щодо основних питань навчального курсу, які розглядаються на лекціях. Враховуючи порівняно невисокий рівень історичних знань студентів, що навчаються на молодших курсах, слід підбирати і компонувати лекційний матеріал з орієнтацією на відповідний рівень аудиторії.

При вивченні курсу широко практикується реферативна форма роботи.

VI НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

6. 1 Список основної літератури

1. Скляренко В. М., Марченко Т. М., Очкурова О. Ю., Рудічева І. А. 100 знаменитих людей України / пер. з рос. – Харків: Фоліо, 2005. – 511 с.
2. Державні, політичні, та громадські діячі України: політичні портрети. – навч. посібник / за ред. М. І. Парова. – К.: Ін Юре, 2002. – Кн. I. – 474 с.
3. Видатні постаті в історії України IX – XIX ст.: короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети: довід. Видання / В. І. Гусев та ін. – К.: Вища шк., 2002. – 359 с.
4. Новітня історія України (1900–2000): підручник / А. Г. Слісаренко, В. І. Гусев, В. М. Литвин. – К., 2002.
5. Історія України: нове бачення: у 2-х т. – К., 1995.

6. 2 Список додаткової літератури

1. Грушевський М. С. Ілюстрована історія України. – К., 1992.
2. Рибалка І. К. Історія України. Частина 1, 2. – Х., 1997.
3. Субтельний О. Україна. Історія. – К., 1992.

ДОДАТОК 1
Дидактичні засоби
для виконання позааудиторної самостійної роботи

Дати нарис життєвого шляху героїчних особистостей України, нашого краю:

1. Кошовий отаман І. Сірко.
2. Полковник І. Богун.
3. Полковник М.Кривоніс.
4. Гетьман П. Полуботок.
5. Генерал І. Черняхівський.
6. Льотчик І. Кожедуб.
7. Партизан М. Карнаухов.
8. Розвідник М. Кузнецов.
9. Хірург Д. С. Мазур.
10. Хірург М. Амосов.
11. 1-й директор НКМЗ І. Кірілкін.
12. Актор і режисер Л. Биков.
13. Конструктор М. Ягель.
14. Конструктор Т-34 М. Кошкін.
15. Авіаконструктор О. Антонов.
16. Кінорежисер А. Довженко.
17. Поет М. Рибалко.
18. Футболіст В. Лобановський.
19. Боксери брати Кличкі.

Завдання до самостійної роботи

До теми 1. Київська Русь

1. Ольга (бл. 890–969) – велика княгиня київська (945–957)
2. Ярослав Мудрий (980–1054) – великий князь київський (з 1019), державний і культурний діяч

Література

1. Скляренко В. М., Марченко Т. М., Очкурова О. Ю., Рудічева І. А. 100 знаменитих людей України / пер. з рос. – Харків: Фоліо, 2005. – 511 с.
2. Державні, політичні, та громадські діячі України: політичні портрети. / за ред. М. І. Парова. – К.: Ін Юре, 2002. – Кн. І. – 474 с.

До теми 2. Видатні постаті України XVI – першої половини XVII ст.

1. Костянтин Острозький (1526 або 1528–1608) – просвітитель, меценат, воєвода київський

2. Петро Сагайдачний (бл. 1570–1622) – гетьман українського реєстрового козацтва

Література

1. Скляренко В. М., Марченко Т. М., Очкурова О. Ю., Рудічева І. А. 100 знаменитих людей України / пер. з рос. – Харків: Фоліо, 2005. – 511 с.
2. Державні, політичні, та громадські діячі України: політичні портрети. / за ред. М. І. Парова. – К.: Ін Юре, 2002. – Кн. І. – 474 с.

До теми 3. Видатні особистості доби Руїни і Гетьманщини

1. Петро Дорошенко (1627–1698) – полководець і політичний діяч, гетьман України
2. Петро Калнишевський (1691–1803) – військовий і політичний діяч, дипломат, останній кошовий отаман Запорозької Січі

Література

1. Скляренко В. М., Марченко Т. М., Очкурова О. Ю., Рудічева І. А. 100 знаменитих людей України / пер. з рос. – Харків: Фоліо, 2005. – 511 с.
2. Державні, політичні, та громадські діячі України: політичні портрети. / за ред. М. І. Парова. – К.: Ін Юре, 2002. – Кн. І. – 474 с.

До теми 4. Видатні вчені й конструктори

1. Конструктор Т-34 Кошкін
2. Академік В. Глушков
3. Академік Глушко

Література

1. Скляренко В. М., Марченко Т. М., Очкурова О. Ю., Рудічева І. А. 100 знаменитих людей України / пер. з рос. – Харків: Фоліо, 2005. – 511 с.
2. Державні, політичні, та громадські діячі України: політичні портрети. / за ред. М. І. Парова. – К.: Ін Юре, 2002. – Кн. І. – 474 с.
3. Інтернет

До теми 5. Визначні діячі мистецтва та культури ХІХ–ХХ ст.

1. Художник А. Куинджи
2. Письменник М. Гоголь
3. Письменник А. Чехов

Література

1. Гоголь Н. В. Повести. М.: Худож. лит., 1979. – 368 с.
2. Шевченко Т. Повести – К.: Дніпро, 1988. – 615 с.
3. Чехов А. П. Сочинения в восемнадцати томах. М.: Издательство «Наука», 1983.
4. Інтернет

До теми 6. Герої Великої Вітчизняної війни

1. Генерал І. Конєв
2. Генерал І. Ватутін
3. Командир партизанського загону М. Карнаухов
4. Розвідник Є. Березняк
5. Герої-визволителі нашого міста

Література

1. Жуков Г. К. Воспоминания и размышления. – М.: Воениздат, 1978. – 774 с.
2. Конєв И. С. Записки командующего фронтом 1943–1944. – М.: Наука, 1972. – 368 с.
3. Корсунь-Шевченковская битва. – Киев: Издательство политической литературы Украины, 1975. – 303 с.
4. Фадеев А. А. Молодая гвардия: роман. – К.: Веселка, 1986. – 604 с, ил.
5. Інтернет

До теми 7. Відомі політичні діячі

1. Керівник радянської України В. Щербицький
2. Перший президент України Л. Кравчук

Література

1. Державні, політичні, та громадські діячі України: політичні портрети. - навч. посібник / за ред. М. І. Парова. – К.: Ін Юре, 2002. – Кн.І. – 474 с.
2. Склярєнко В. М., Марченко Т. М., Очкурова О. Ю., Рудічева І. А. 100 знаменитих людей України / пер. з рос. – Харків: Фоліо, 2005. – 511 с.
4. Інтернет

До теми Видатні спортсмени

1. Шахіст С. Пономарьов
2. Боксери брати Клички
3. Футболіст А. Шевченко

Література

1. Склярєнко В. М., Марченко Т. М., Очкурова О. Ю., Рудічева І. А. 100 знаменитих людей України / пер. з рос. – Харків: Фоліо, 2005. – 511 с.
2. Інтернет

ДОДАТОК 2

Контрольна робота № 1

Варіант № 1

1. Назвіть великих князів доби Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. Опишіть внесок у розвиток держави одного з них.
2. Чому початок XVII ст. має назву доби героїчних походів? Пояснити на прикладах видатних діячів зазначеного століття.

Варіант № 2

1. Дмитро Вишневецький (?–1564) – князь, засновник Запорозької Січі
2. Володимир Вернадський (1863–1945) – учений, громадсько-політичний діяч, перший президент Української академії наук

Варіант № 3

1. Петро Сагайдачний (бл. 1570–1622) – гетьман українського реєстрового козацтва
2. Євген Патон (1870–1953) – учений у галузі мостобудування і зварювання

Варіант № 4

1. Петро Дорошенко (1627–1698) – полководець і політичний діяч, гетьман України
2. Сергій Корольов (1907–1966) – учений-конструктор у галузі ракетобудування та космонавтики

Варіант № 5

1. Петро Калнишевський (1691–1803) – військовий і політичний діяч, дипломат, останній кошовий отаман Запорозької Січі
2. Микола Амосов (1913–2002) – академік, учений, хірург-практик

Контрольна робота № 2

Варіант № 1

1. Назвати найбільш видатних вчених України та їх досягнення у певних галузях науки (не менше п'яти імен).
2. Герої – партизани Великої Вітчизняної війни. Назвати найбільш відомих командирів цих загонів(не менш п'яти імен) та місця їх бойових дій на території України.

Варіант № 2

1. Дати описання подвигу найвідомішої молодіжної групи героїв-підпільників у Донбасі у роки Великої Вітчизняної війни.
2. Визначити видатних конструкторів України: хто й у який галузі здобув славу Україні.

Варіант № 3

1. Назвати основні етапи творчого шляху Т. Г. Шевченко.
2. Визначити особливості творчості художників І. Айвазовського, А. Куїнджі та ін.

Варіант № 4

1. У чому полягають особливості творчості письменників М. Булгакова, О. Гончара та ін.?
2. Який внесок у спортивну славу України зробили видатні спортсмени Л. Жаботинський, С. Бубка, М. Туркевич.

Варіант № 5

1. Яку роль в новітній історії України відіграли політичні діячі М. Хрущов, Л. Брежнєв, В. Щербицький, Л. Кучма?
2. Назвати видатних особистостей – героїв вашого міста, їх досягнення.

ДОДАТОК № 3

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З КУРСУ «ГЕРОЇЧНІ ОСОБИСТОСТІ В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ»

1. Які критерії визначення героїчної особистості? Кого можна назвати великим, героєм і кого вважати великим українцем? Який внесок вніс в історичний розвиток України гетьман П. Сагайдачний?
2. Що приваблює в такій особистості як П. Дорошенко?
3. Чи пов'язані поняття патріотизму й героїчної особистості? Обґрунтуйте.
4. Назвати не менш трьох героїчних особистостей – учасників Великої Вітчизняної війни, які є героями України (стисло описати їхні подвиги).
5. Назвати вирішальні якості особистості й риси характеру наведених героїв Великої Вітчизняної війни для успіху воєнних дій.
6. Довести вагомість подвигів героїв України – учасників Великої Вітчизняної війни – у досягненні перемоги над ворогом (на конкретних прикладах).
7. Назвати найбільш видатних вчених України в певних галузях науки (не менш п'яти імен).

8. У чому полягає планетарне значення теорії академіка В. И. Вернадського?
9. Назвати основні досягнення вченого й конструктора Е. Патона.
10. Перелічити досягнення конструкторського бюро, що очолював О. К. Антонов.
11. У чому полягає подвиг М. Амосова?
12. Який внесок вніс у відвернення світової ядерної війни й підкорення космосу академік С. П. Корольов?
13. Назвати найбільш видатних діячів культури, чия творчість пов'язана з Україною (назвати відомі вам здобутки цих діячів).
14. Чому Т. Г. Шевченко називають фундатором української літературної мови?
15. Назвати тематику творчості художника Т. Г. Шевченко.
16. Назвати основні етапи творчості И. Айвазовського.
17. У чому полягає неминущий інтерес до творчості М. Булгакова?
18. Чим заслужив всенародну любов актор і режисер Л. Биков?
19. Вкажіть видатних українських спортсменів по видах спорту (не менш п'яти імен).
20. Який внесок у спортивну славу України зробили видатні спортсмени: Л. Жаботинський; С. Бубка; брати Клички, М. Туркевич.
21. Розкрити значення спортивних досягнень героїв України для нації.

Критерії оцінки заліку:

«Зараховано» (55 – 100 б.) ставиться, якщо продемонстровано:

- 1) задовільні знання у викладі теоретичного матеріалу з вживанням відповідної термінології і лексики та наведенням відповідних прикладів;
- 2) припускаються помилки, яка не спотворює основний зміст відповіді;
- 3) враховуються насиченість відповіді, повнота викладення, уміння сформулювати свої думки із наданого питання.

«Незараховано» (0 – 54 б.) ставиться, якщо виявлено:

- 1) незнання теоретичного матеріалу курсу і невміння викласти свої думки із запропонованого питання;
- 2) незадовільне уміння і навички практичного застосування аналізу та вміння висловити свої думки;
- 3) значні помилки, що спотворюють зміст відповіді;

Протягом складання заліку за необхідності студенту можуть бути поставлені додаткові питання.